

Tájékoztató a fogvatartottak részére az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanításról

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) előtt folyamatban volt, a Magyarországi büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfolttsága és anem megfelelő elhelyezési körülményeivel kapcsolatos beadványokban olyan döntés született, mely szerint a nemzetközi bíróság azok elbírálását felfüggesztette, és azok elbírálását – a jogszabályban meghatározott jogvesztő határidőn belüli benyújtás esetén – 2017. január 1. napjától nemzeti hatáskörbe utalta.

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) jelenleg hatályos szabályozás szerint a Bv.tv. 75/B. § alapján kártalanítási kérelem előterjesztésére jogosult az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott vagy védőjük, amennyiben a jogszabályban meghatározott élettér hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó egyéb hátrányos elhelyezési körülmények miatt sérültek az alapvető jogai.[1] Fontos, hogy kártalanítás iránti kérelmet a kifogásolható elhelyezési körülmények megszűnésének napjától számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.

A kártalanítás iránti igényt írásban, a külön jogszabályban a kérelem benyújtására rendszeresített nyomtatványon, a fogvatartás helye szerinti bv. intézetnél, ha pedig az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott már szabadult, annál a bv. intézetnél kell benyújtani, ahonnan a szabadítás történt.

A nyomtatványt, a fogvatartás helye szerinti bv. intézetnél, ha pedig az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott már szabadult, annál a bv. intézetnél kell benyújtani, ahonnan a szabadítás történt.

A beérkező kérelmeket az illetékes bv. intézet megvizsgálja és annak eredményeként azt visszautasítja, egyszerűsített elbírálással kártalanítási összeget állapít meg (1.200,- forint egy napra eső összeg), továbbá a jogszabályban meghatározottak alapján intézkedik a kérelem bv. bíróhoz történő továbbítása iránt.

A büntetés-végrehajtási bíró a hozzá felterjesztett kártalanítási beadvány vizsgálatát követően a kérelmet elutasítja vagy kártalanítási összeget állapít meg (1.200-1.600-, forint egy napra eső összeg) az elhelyezési körülmények függvényében. A megítélt kártalanítás kifizetése iránt az igazságügyért felelős miniszter intézkedik.

A kifizetés a kártalanítási döntés alapján az elítélt részére

- ha fogva van, a bv. intézet által kezelt letéti számlájára való átutalással,
- szabadlábra helyezését követően kizárólag olyan fizetési számlára való átutalással, amelynek számlatulajdonosa és a számla feletti kizárólagos rendelkezési jogosultja az elítélt.

A teljesítési adatok, így különösen a számlaszám megváltoztatását, az elítélt az igazságügyért felelős miniszterhez megtett bejelentéssel - legfeljebb egy alkalommal - kezdeményezheti.

Figyelem!

A részletes szabályok a következő joganyagokban találhatóak:

- a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény,
- a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás

végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet,
• a fogvatartott személy esetében a büntetőeljárás lefolytatása során, továbbá a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2018. (VI.11.) IM rendelet

Amennyiben kártalanítási beadvány benyújtását tervezi, nyomatékkal **felhívjuk a figyelmét a fenti jogszabályok áttanulmányozására annak érdekében, hogy a tájékoztatóban foglaltakra vonatkozó valamennyi jogával és kötelezettségével tisztában legyen!**

Kérjük, hogy a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága részére ne küldjön válaszlevelet vagy másolatot, mivel kizárólag az utolsó szabadulás helye szerinti büntetés-végrehajtási intézet jogosult az illetékes büntetés-végrehajtási bírónak megküldeni az eljáráshoz szükséges iratokat. A nyilatkozatot jogainak teljes körű érvényesítése, valamint a gyorsabb ügyintézés érdekében gondosan és maradéktalanul töltsse ki.

[1] A Bv. tv. bekezdései szerint: kártalanítás jár az elítéltnak a fogvatartása során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmény, különösen az illemhely elkülönítésének a hiánya, a nem megfelelő szellőztetés, világítás, fűtés vagy rovarirtás (a továbbiakban együtt: alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények) által előidézett sérelem miatt. A kártalanítás minden egyes, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között eltöltött nap után jár. A kártalanítás megfizetésére az állam köteles.